

Pred 30 leti smo izvolili prvi delavski svet Zdravilišča

Pred tem velikim dogodkom, ki je bil dne 16. septembra 1950, je bilo z delavci Zdravilišča že več mesecev poprej več masovnih sestankov (podobno današnjim zborom delavcev). Razpravljali in tolmačili smo vsebino tega zgodovinskega prehoda in dosežka delavskega razreda Jugoslavije, ki je bil priborjen med narodnoosvobodilno vojno. Prvič v zgodovini proletariata so delavci Jugoslavije prevzeli upravljanje s proizvodnjo in delitvijo sadov proizvodnje v svojo suvereno oblast.

Vso težo organizacije volitev so nosile in politično akcijo so izpeljale sindikalne organizacije. Po volitvah je takratni direktor Zdravilišča tovariš Zore Franc kot predstavnik državne oblasti simbolično predal ključ Zdravilišča izvoljenemu predsedniku delavskega sveta tovarišu Lavrenčič Karlu, hotelskemu vratarju. Delavski svet je volil svoj izvršilni organ, ki se je imenoval upravni odbor. Prvi predsednik upravnega odbora je bil pokojni Greblaher Božo.

Začetek dela je bil težak. Prepletale so se dileme o pristojnosti in razmejitvi le teh med sindikatom, partijskimi organizacijami, delavskimi sveti in upravnimi odbori. Velika odločujoča pooblastila so še zadržale glavne direkcije v Ljubljani in okrajni poverjeniki. Finančno in investicijsko politiko so v celoti izvrševali organi glavne direkcije in pozneje okraji.

Prsonalna vprašanja so se reševala izključno le v

glavni direkciji in v partijskih komitejih. O delitvi osebnih dohodkov so tudi odločali na centru v Ljubljani. Planiranje in razporeditev akumulacije sta tudi bili v domeni direkcije v Ljubljani. Zakonodaja s področja delovnih razmerij je bila zelo šibka. Vsled tega je prevladovala samovolja in tehnokratska obnašanja upravnih funkcionarjev.

Vse to se je dogajalo v obdobju prvega petletnega plana. Njegove naloge so bile v čimprejšnji izgradnji lastne industrije in ustvaritvi ekonomske in s tem politične neodvisnosti od blokovoško razporejenega ostalega dela sveta. To so bila leta najbolj mračne ere Stalinovega političnega pritiska, ki je s pomočjo in-

formbirojevskih držav ekonomsko in politično izoliral našo državo, hotel zrušiti njeno politično in upravno vodstvo in jo podrediti svojim hegemonističnim ciljem.

Po izvolitvi delavskih svetov je vladala dokajšnja

zmeda v vprašanih upravljanja, ki pa je z leti skozi lastno prakso vedno bolj dobivalo današnjo fiziognomijo.

Poglejmo nekaj številke o dosežkih delavskega samoupravljanja v našem zdravilišču:

	1950	1979
Število nočitev	153.700	331.000
(Številka je dokaj visoka, ker smo v sezoni zasedali vse divane kot postelje. Bilo je tudi več sob s tremi in štirimi ležišči).		
Prodanih steklenic mineralne vode in Trimvita	2.350.000	34.500.000
Stanovanja za delavce	0	108
Štipendije	0	87

Kapitalne investicije: polnilnica, novi vreli, eksploatacija vrelnega plina, hotel Donat, popolna obno-

va devetih hotelov, deloma Nova terapija in pivnica, pa nadaljnih pet, zagotovi- (Nadaljevanje na 7. strani)

Upravni odbor prvega delavskega sveta Zdravilišča: F. Ogrizek, I. Krumpak, M. Leber, B. Greblaher, F. Stojšek, K. Lavrenčič, F. Zore in A. Mlakar.

Polletni rezultati stabilizacije in uspeha poslovanja

Številni pisani materiali in razprave o tem že pred zbori delavcev in na sestankih družbenopolitičnih organizacij so omogočili svestransko osvetlitev vseh vprašanj in problemov, ki se pojavljajo pri tem. Uspehi, so, ne smejo pa nas po polovici leta zadovoljiti. Stabilizacija je daljši proces. Traja lahko nekaj let. V tem tiči tudi rešitev za normalno doseganje osebnih dohodkov in drugih oblik potrošnje v bližnji bodočnosti. Na zborih so delavci poudarili, da naši osebni dohodki ne dohajajo podražitev življenjskih artiklov.

Višino planiranih osebnih dohodkov smo dosegli le z indeksom 91, v poslovni sklad pa smo namenili še enkrat več od tega, kar smo si s planom naložili. Domala smo se ujeli z višino OD, ki

je bila z resolucijo določena. Kršimo jo še vedno z enim poenom, ker bi smeli porabiti za OD 12, izplačali pa smo 13 poenov. Že v naslednjih mesecih se bomo »izravnali« in se izločili iz mučne družčine kršiteljev resolucije.

Ob tem pa naš le preveva misel, ki terja racionalno razlago: Stabilizacijsko smo se vedli že lani. Osebnim dohodkom smo namenili podpoprečne zneske, skladom pa za nekaj sto odstotkov več kot bi bili zavezani po predpisani računici.

Žal pa v sistemu letošnjih ukrepov za izvajanje stabilizacije vse te lanske odločitve delujejo za nas negativno in nas uvrščajo med kršitelje.

Dosežen obseg dejavnosti je osnova za uspešno poslo-

vanje, ki ga s smotno organizacijo dela in skrbnim gospodarjenjem ohranimo ali povečamo. V tekočem letu je to še posebej pomembno, ker vrsta okoliščin omejuje porast dejavnosti. Ocenjujemo, da je zmanjšan obisk Zdravilišča posledica zaostrenega splošnega stanja, zaradi česar je bila še posebej omejena izvenpenzijska gostinska potrošnja. Slabo vreme še dodatno zmanjšuje prodajo pijač v gostinstvu in v polnilnici.

V prvem polletju je prišlo v Zdravilišče 12.771 gostov, to je 7% manj kot lani. Pri inozemcih je zmanjšan obisk v vseh mesecih razen januarja, prav posebno pa v maju (indeks 72), pa tudi še v junija (indeks 88). Zmanjšanje je pri vseh razen pri Italijanih, ki jih je bilo za 3% več.

Domačih gostov je bilo manj v januarju, aprilu in maju in sicer samoplačnikov in prehodnih gostov. Gostov na družbene stroške je bilo več in imamo skupno v prvem polletju 6% več nočitev domačih gostov, predvsem zaradi povečanega obiska Slovencev in gostov iz Bosne, iz vseh drugih republik pa jih je bilo manj. Povečanje pri domačih pokriva izpad pri inozemcih, tako da smo skoraj dosegli lanskoletno število nočitev, pričakovanja pa so bila večja, ker smo imeli lani spomladi tri hotele v adaptaciji.

Obseg storitev zdravstva je odvisen od števila in strukture gostov. Prav slednja se je letos spremenila, saj se je delež gostov, ki so prišli na zdravljenje, povečal od 54 na 59%. Ob manjšem številu gostov je tako zdrav-

Potek in izvolitev prvih delavskih svetov v Sloveniji

Gospodarski svet zvezne vlade in centralni odbor ZSJ sta ob izdaji navodila o ustanavljanju in delu delavskih svetov v državnih gospodarskih podjetjih (23. decembra 1949) izbrala 215 kolektivov, kjer naj bi ustanovili prve delavske svete. Za Slovenijo je bilo izbranih 39 (oziroma 47) državnih podjetij.

Glavni odbor Zveze sindikatov je v Sloveniji prevzel odgovornost za izvedbo teh volitev in je zato 7. januarja 1950 sklical konferenco. Na njej so sodelovali direktorji, predsedniki podružnic in partijski sekretarji podjetij, v katerih naj bi bili izvoljeni delavski sveti.

Rok za volitve prvih delavskih svetov je bil od 7. januarja do 11. februarja. Kmalu je bilo izvoljenih 1918 članov delavskih svetov od skupaj 63.477 delavcev (samo v teh 47 podjetjih). 22. januarja je glavni odbor poročal, da so nekateri delavski sveti že začeli z delom.

Namen izvolitev prvih delavskih svetov je bil, kot je bilo rečeno na konferenci, doseči čim večjo demokratič-

nost v proizvodnji in večjo angažiranost delavcev pri izpolnjevanju gospodarskih nalog. Delavski sveti so prevzeli del nalog, ki jih je do tedaj upravljal direktor. Njegove pristojnosti s tem niso bile zmanjšane. Konkretne naloge delavskih svetov so bile: proučevanje nalog v zvezi z gospodarskim planom podjetja, dajanje pripomb nanje, s čemer naj bi odpravili tehnične in administrativne slabosti podjetja, ukvarjati se z vprašanji delovne sile, vzgoje kadrov, sistemizacije, z eno besedo, notranje organizacije podjetja. Delavski sveti naj bi se sestajali enkrat mesečno in njihovi sklepi so bili pravnomočni, torej jih je direktor moral upoštevati.

Do sprejetja temeljnega zakona o upravljanju... 27. junija 1950 je bilo v Sloveniji izvoljenih še 120 delavskih svetov. Ti prvi delavski sveti so imeli predvsem posvetovalno funkcijo; bili so še brez upravnih odborov.

27. junija leta 1950, ko je bil izdan »Temeljni zakon o upravljanju...« pa so morali voliti delavske svete v vseh

državnih podjetjih v Sloveniji. Sedaj so ti delavski sveti in stari (ustanovljeni pred 27. junijem) volili tudi svoje upravne odbore. Rok za izvolitev je bil 15. september 1950. V tem času so bile volitve še v 756 slovenskih podjetjih. Delavski sveti, izvoljeni do 27. junija pa s tem datumom niso izgubili svojih pravic, njihov mandat je trajal vse do leta 1952; izvolili so le svoje upravne odbore.

Volitve so običajno opravili svečano, in sicer s »predajo tovarniških ključev s strani države v roke delavcev«. Zato imamo pri nekaterih podjetjih dvojne datume, ki so navedeni kot zgodovinski. Tista podjetja, ki so svoje delavske svete izvolila že pred 27. junijem, so sedaj to dejanje ponovno svečano obeležila s prevzemom tovarniških ključev. Za izvolitev prvih delavskih svetov je bil zadolžen glavni odbor ZSS, 29. maja pa so sklenili, da se te zadolžitve prenesejo na nižje organe sindikata (okrajne in RO).

Kandidatno listo za volitve v delavski svet je na sestan-

kih članstva predlagala sindikalna organizacija in jo posredovala ustreznemu odboru ljudske oblasti. Volitve v delavske svete je za vsako podjetje posebej razpisal okrajni ljudski odbor.

Na plenumu GO ZSS oktobra 1950 je Janko Rudolf poudaril: »Delavski svet je organ delavskega kolektiva, kolektivno gospodarsko vodstvo socialističnega podjetja, sindikalna organizacija pa je razredna organizacija tega kolektiva. Zato sindikalna organizacija vzgaja, usposablja delavski kolektiv in usmerja njegovo dejavnost, naloga delavskega sveta in upravnega odbora pa je, da za ta boj ustvari potrebne pogoje. Zato je osnovna naloga sindikalnih organizacij pri tem obravnavanje problemov gospodarskih podjetij in izvrševanje nalog petletnega plana.«

Volitve v delavske svete in upravne odbore so sicer potekale vsako leto, vendar leta 1951 niso bile organizirane, ker je bil podaljšan njihov mandat do leta 1952.

niških pregledov za 1 % in storitev fizioterapije za 5 % več.

Proizvodnja v polnilnici je podrejena možnosti prodaje, pri kateri smo dosegli 6 % povečanje pri Donatu in 20 % pri plinu CO₂. Manj pa smo prodali Tempa za 18 % in Trimvita za 11 %. Skupna prodaja je 1.562 ton plina in 17.827.000 steklenic pijač. Od tega je šlo 1.377.000 steklenic Donata za izvoz.

Vzdrževalna dejavnost je izvajala delo po programih rednega in investicijskega vzdrževanja ter določena investicijska dela. Vrednost prodaje in storitev opravljenih drugim znaša le 8 % celotnega prihodka.

Izkoriščenost kapacitet

Pri enakem številu nočitev ne moremo govoriti o boljši izkoriščenosti hotelov v tem letu, vendar pa je ta dobra, saj je za hotele Styria 92 %, Donat 90 %, Ljubljanski dom 84 %, Strassmajerjev dom 75 %, Zdraviliški dom 73 %, Park in Zagrebški dom 62 %. Pod povprečno izkoriščenostjo, ki je 60 %, so le hoteli, ki so bili

nekaj časa zaprti. Odprti hoteli so bili zasedeni povprečno 77 %-no, pri tem precej zaostajata Slatinski dom in Boč — nesorazmerno pa tudi še Zagrebški dom.

V polnilnici je proizvodnja pijač organizirana pretežno v eni izmeni, le v aprilu, maju in juniju sta bili pri polnilni liniji Simonazzi dve izmeni; pri polnilni liniji Wimercatti pa le 6 dni v marcu, ko prva linija ni delala. Skupno ima Simonazzi 1.374 obratovalnih ur s povprečno doseženo proizvodnjo 8.953 steklenic na uro — kar pomeni 75 % izkoriščenost strojne kapacitete v obratovalnem času (lani 81 %). Druga polnilna linija ima 1.103 obratovalne ure in doseženo proizvodnjo 5.056 steklenic na uro — to je 63 % strojne kapacitete v obratovalnem času (lani 66 %).

Izkoriščenost delovnega časa, produktivnost in osebni dohodki

Letos je bilo v prvem polletju 59 delavcev več, od tega 7 v zdravstvu, 20 v gostinstvu, 17 v Polnilnici, 14 v Vzdrževalni dejavnosti in 1 v Skupnih službah.

Razpoložljiv delovni čas smo uporabili za

	delo bolniške	druge izostanke	
v Zdraviliški dejavnosti	85,5 %	10 %	4,5 %
v Polnilnici	87,6 %	8 %	4,4 %
v Vzdrževalni dejavnosti	85,6 %	8,4 %	6,0 %
v Skupnih službah	88,7 %	6,3 %	5,0 %

Razmerja niso slabša od lanskih, bolniški izostanki so v Zdraviliški dejavnosti in skupnih službah manjši, v ostalih dveh temeljnih organizacijah pa nekoliko večji.

Iz razmerja v povečanju evidentiranih ur dela in doseženega obsega dejavnosti, kar povzamemo v indeksih ure

zdravniški pregledi	101	zdravstva	
fizioterapevtske storitve	105	zdravstva	108
nočitve	100	gostinstva	107
proizvodnja pijač	94	polnilnice	98
proizvodnja CO ₂ v jekl.	111	polnilnice	
		vzdrževalna dej.	102
		skupnih služb	104

ne ugotavljamo porasta produktivnosti.

Pripravljeni smo bili za povečan obseg poslovanja in zaposlili kadre, ki smo jih izobraževali, kar velja predvsem za zdravstvo. V hotelski dejavnosti smo odpravili dežurstvo sobaric in je zato 17.603 ur dežurstva manj, rednega dela sobaric pa je 10.715 ur več. Tudi če upoštevamo, da je bilo dežurstvo plačano samo 60 % obračunske vrednosti dela, je prehod že v urah v celoti po-

krit, omogočil pa je normalne delovne azmere. V tej smeri so uporabljeni tudi učinki ostalih organizacijskih sprememb — v stregbi, predelovalnicah in vključitvi novih strojev v polnilnici.

Iz pregleda delovnih ur po delovnih skupinah lahko ugotovimo prizadevanja za usklajitev ur s prometom, premike zaradi drugačne organizacije, precej povečan

pa imamo v »režijskih« skupinah.

Za izhodišče nagrajevanja po delu smo določili promet, dosežen v preteklem letu in sprotno celotno izplačilo. Pri doseženih rezultatih ni bilo osnove za povečevanje obračunske vrednosti točke. Zaradi reorganizacij je bilo težko izvesti prerazdelitev za delovne skupine. Izvajali

	din	povečan od lanskega	polletnega letnega
v Zdraviliški dejavnosti	11.073	36 %	22 %
v Polnilnici	10.441	26 %	18 %
v Vzdrževalni dejavnosti	9.907	28 %	15 %
v Skupnih službah	13.629	20 %	13 %

Skupni zneski izplačanih osebnih dohodkov ne presejajo planiranih, zato predlagamo, da v začasni delitvi čistega dohodka namenimo za osebne dohodke toliko, da pokrijemo izplačane osebne dohodke in vrednost neizkoriščenih prostih ur.

Za investicije v osnovna sredstva smo v tem letu namenili 35.295.000 din lastnih

	plan	izvršeno
Zdraviliška dejavnost	110.774.000	9.892.980
Polnilnica	10.791.000	6.170.217
Vzdrževalna dejavnost	3.720.000	750.061
Skupne službe	650.000	17.889
Skupne naložbe	1.950.000	
Skupaj	127.885.000	16.831.147

Vsa večja dela investicijskega vzdrževanja so v teku, vendar je doslej še malo obračunanega, zato bomo v obračunu upoštevali razmejitve po planu.

Vrednostni obračun poslovanja

V Zdraviliški dejavnosti smo za tekoče leto uskladili prodajne cene. Iz obračunanih iztržkov ugotavljamo, da je dosežena povprečna cena penziona 380 din večja od lanske za 28 %. K temu porabijo gostje, ki so na zdravljenju, še 3.056 din povprečno za zdravstvene storitve — tudi ta znesek je za 28 % večji kot lani.

Izvenpenzijska poraba gostov znaša pri nas 40 %, za zdravstvene storitve pa še 43 % v odnosu na znesek pensionov.

Gotovinski iztržki v zdravstvu so za 22 % večji kot lani. Po odločbah in potovalnih

pa smo jo pri osebnih obračunih, kjer je prispevek delavcev nesporno ugotovljen. Določena omejitev je tudi po družbenem dogovoru, ki smo ga v maju in juniju v Zdraviliški dejavnosti za 1 % presegle, ni pa presežena, če upoštevamo skupno Zdravilišče.

Povprečni bruto osebni dohodek po izplačilih v prvih šestih mesecih znaša:

sredstev. Odobren smo imeli investicijski kredit za načrte din 5.800.000 in pričakujemo še odobritev kredita za gradnjo hotelskega kompleksa in sovlagateljev delež v tem letu skupno 86.790.000 din. Priprave na gradnjo hotela tečejo po sprejetem programu. Doslej smo že izvršili investicije — predvsem nabavo opreme v naslednjem obsegu:

	plan	izvršeno
Zdraviliška dejavnost	110.774.000	9.892.980
Polnilnica	10.791.000	6.170.217
Vzdrževalna dejavnost	3.720.000	750.061
Skupne službe	650.000	17.889
Skupne naložbe	1.950.000	
Skupaj	127.885.000	16.831.147

čekih je obračunano 36 % več zdravstvenih storitev, pa tudi po napotnicah je iztržek za 23 % večji.

V gostinskem delu je iztržek za 26 % večji.

V polnilnici smo uskladili prodajno ceno le za plin. Manjša prodaja in lanske cene pri mineralni vodi in trimvitu bodo vplivali na višino dohodka, delno pa bomo ta vpliv omilili z manjšimi popusti in superrabati kupcem. Povečane stroške proizvodnje in prodaje smo predvideli že v planu, in je manj ugoden rezultat ob polletju že pričakovano.

Vzdrževalna dejavnost ima usklajene interne cene in obračune ter pričakovano poslovni rezultat. Zaradi priprav na investicije in povečan obseg investicijskega vzdrževanja je bilo dela dovolj v Zdravilišču in so storitve drugim minimalne.

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Skupne službe pokrijejo z dogovorjenim prispevkom temeljnih organizacij stroške svojega poslovanja.

V predlogu začasne delitve predlagamo, da začasno razporedimo ugotovljen čisti dohodek tako:

— da pokrijemo izplačane osebne dohodke in opravljene neizkoriščene proste ure,

— da rezerviramo polovi-

co planiranega sklada skupne porabe,

— da rezerviramo za polletje obračunan znesek rezervnega sklada,

— da razliko razporedimo v poslovni sklad.

Bilance uspeha temeljnih organizacij in delovne skupnosti bomo podrobno obravnavali na sestankih po 20. juliju 1980.

Ekonomski finančni sektor

Poročilo temeljne organizacije Zdraviliška dejavnost

UVELJAVLJANJE STABILIZACIJE V PRVEM POLLETJU 1980

Pod vtisom ugodnih konjunkturnih gibanj v zdraviliškem turizmu v letu 1979 smo si zadali precej optimističen plan za tekoče leto. Planske postavke so temeljile na bazi prenočitev v prvem polletju 1980 — določene so na 145.650 prenočitev. Dosežene so bile 140.965 ali 3 % manj oziroma enako kot v preteklem letu.

Poskus ugotovitve razlogov bi bil naslednji:

1. Našo penzijsko ponudbo smo podražili za okoli 30 % za domače goste. Podražitev je pogojena na devalvacijski proces dinarske valute, ki pa je na domačem tržišču povzročila občuten padec povpraševanja.

2. Cene za inozemsko konvertibilno področje smo povišali za 5 do 7 %, to je za odstotek inflacije naših emitivnih držav.

3. Cene za zdravstvene storitve smo povišali za 20 %.

4. Ustrezno smo zvišali cene ostali izvenpenzijski potrošnji v hotelirstvu.

Fizični pokazatelji plana, ovrednoteni s cenami, bi nam zagotovili planirano reprodukcijo sredstev in delovne sile.

Sprejeti stabilizacijski ukrepi so občutno zavrli povpraševanje pri samoplačnikih, kot v začetku leta tudi pri plačnikih iz družbenih skladov.

5. Stabilizacijski ukrepi so tudi omejili potrošnjo iz re-

presentance in dnevnic, kar je opazno v realizaciji hrane po naročilu, pijač, praznovanj in zabav v naših lokalih.

Neopazen tudi ni bil izpad potrošnje (penzijske in izvenpenzijske) v kritičnih mesecih bolezni tov. Tita. Določen odstotek izpada obiska iz inozemstva lahko pripišemo tej okolnosti.

6. Na sploh lahko ugotovljamo manj denarja pri prebivalstvu, ki se ob restriktivskih ukrepih najprej omeji pri turistični potrošnji.

7. Ni nepomemben tudi faktor abstinence obiskovalcev do bivanja pri nas vsled neustreznega odnosa v preteklih letih.

8. Glede reklame in propagande na tujih tržiščih je ostalo pri dosedanjem negativnem stanju. Z organizacijskimi ukrepi na teh tržiščih moramo takoj zagotoviti efikasnejši pristop, da bi ponovno oživel trend naraščanja števila obiskovalcev.

9. Ukrepi zdravstvenih skupnosti proti ambulantom storitvam v zdraviliščih so škodljivi za obe strani.

10. Neizdelan model premij za inozemske prenočitve nas krajša za nekaj sto starih milijonov din pri dohodku, ker še ni predpisa.

11. Limitiranje izplačevanja osebnih dohodkov na nivoju novembra 1979 nas je postavilo v nezavidljiv položaj. Ostali smo na nestimulativnem nagrajevanju, ki

nas oddaljuje od motivacij za boljše delovne učinke.

Druga stran stabilizacijskih učinkov je razvidna iz kazalcev, ki žele v sferi organizacijskega in subjektivnega faktorja.

Delovna storilnost je v upadanju. Planirani kazalci proizvodnje so v svojih glavnih elementih (nočitve, pregledi, postopki, á la carte, penzion) na lanskih dosežkih v I. polletju, poraba delovnega časa pa kaže indeks 107. Manjši je planirani indeks 85 o izpolnitvi plana, kar pa je razumljivo, ker tudi plan ni bil izpolnjen.

Manjka podrobnejša analiza o realnosti porabe delovnega časa lani, da bi bila ocena, ki je za letos negativna, le bolj realna. Groba številka lahko zavede do napačnih zaključkov.

Nekateri elementi za zvišanje produktivnosti dela nam je odprla organizacija samopostrežbe v gostinstvu. Na manjšo porabo živil vsekakor vpliva praksa prednaročil menujev za naslednji dan. Lahko ugotovimo, da je produktivnost dela v precejšnjem porastu, ker so v porastu tudi zdravstvene storitve — indeks pod 100 pa so gostinske storitve in prenočitve. Število inozemskih gostov in domačih samoplačnikov je v upadanju. Statistično izkazan porast indeksov za postopke je pripisati več opravljenim storitvam v breme oskrbnega dne pri pacientih na družbene stroške. Takšna tendenca ni ekonomsko utemeljena in nerealno porablja delež, ki je določen za medicinski del bolniško oskrbnega dne.

V zdravstvenem sektorju so stroški porasli od 40 do 50 %. Normalno visoka je postavka za energijo, to je za ogrevanje. Temu ne bo mogoče kaj prida odpomoči, ker je objekt grajen tako, da je vsakršna štednja onemogočena in povzročča neracionalno lahko prevodnost toplote. Večje ekonomske učinke bomo dosegli z dograditvijo dodatnega rezervoarja mineralne vode za kopeli. Iz medicinske in dejanske strani se bomo morali čimprej odločiti o nadaljnjem obstoju indikacij za vrelec Styria. Ta izkazuje tako po kvaliteti kot kvantiteti velike oscilacije.

Dokajšnji uspešni pokazatelji pri zmanjšani porabi materiala so podani v posebnem poročilu tehničnega vodstva za gostinstvo.

Izplačila OD za čas od I. do VI. 1980 nas še vedno uvrščajo med kršitelje resolucije. Izplačila so dosegla indeks 113, lahko pa bi znašal 112. Pokazatelj ni kritičen in je s planom usklajen. V II. polletju bomo imeli z resolucijo dovoljeno maso 116 + 2 % za izvoz, tako da bomo vse razlike poravnali.

Poraba sredstev za izdatke, ki imajo značaj osebnih dohodkov (dnevnice, kilometrina, ločeno življenje, honorarji itd.), so se po podatkih za I. četrtletje gibali v mejah dovoljenega. Podatkov za polletje še ni.

V zadnjih mesecih se vedno bolj kopičijo zahtevki za odstopanje devizne kvote. Zahtevajo jo naši dobavitelji za uvoženo blago (kava, pijače itd.). Zahtevki niso upravičeni. Glede na sporazum s SAVO Kranj, tudi nimamo več prostih sredstev.

Pri kadrih se je deficitarnost pomaknila iz kvalificiranih na nekvalificirane. Zasedba teh delovnih opravil je še posebno pri sobaricah in pri čistilkah problematična.

Investicije so skladno s sprejetim planom usmerjene na pripravo za novogradnjo hotela in za tekoče dopolnjevanje osnovnih sredstev v obeh sektorjih TOZD.

Uvoz obremenjujejo le nekateri medicinski aparati, ki jih domača industrija ne izdeluje.

V juniju sprejeta devalvacija dinarja za 30 % je vnesla realnejše cenovne odnose v mednarodni menjavi SFRJ. Objektivno gledano je prinesla turizmu toliko višje iztržke za hotelske storitve. Ker pa to ni edini akt lahko pričakujemo že v naslednjih podražitvah podražitve repromateriala, ki bodo pričakovane rezultate izničile. Naša tržna usmeritev mora veljati še vnaprej inozemskemu tržišču. Efekti realizacije iz tega območja so večkrat tako za delovne organizacije kot za devizno bilanco SFRJ.

Direktor TOZD
Zdraviliška dejavnost

Poročilo zdravstvene enote

Iz priloženih statističnih podatkov je razvidno, da smo planirane storitve za prvo polletje zadovoljivo izpolnili. Indeks opravljenih zdravniških pregledov je 101. Vidimo, da je število zdravniških pregledov padlo predvsem v mesecu maju, medtem ko je bil v ostalih mesecih indeks pozitiven. Prav tako je pozitiven indeks opravljenih kopeli in drugih fizioterapevtskih postopkov; in sicer kopeli 103, ostalih postopkov 115. Manjši je indeks RTG pregledov in sicer 96 ter gastroskopij 97, to pa iz objektivnih razlogov, saj vemo, da zdravniki šmarske regije ne smejo pošiljati na gastroskopije k nam — iz nerazumljivih razlogov. Še vedno nimamo svojega rentgenologa in zato je razumljivo tudi upadanje RTG storitev. Zaradi pošiljanja na gastroskopije pa se bo potrebno bolj angažirati pri dogovarjanju in sklepanju pogodb s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, saj vemo, da je čakalna doba za gastroskopijo povsod velika — k nam pa zdravniki ne smejo pošiljati. Močno je porasel indeks pri pregledih črevesja — je 239 in enako tudi pri EKG storitvah, kjer je 162. Indeks prodanih pitnih kart je 109, čeprav vemo, da je še vedno težava z ureditvijo vrelca Styrie v pivnici, tako da smo občasno morali Styrio celo zapreti, ker je bila voda popolnoma kalna. Natančnejši vpogled je razviden iz priloženega poročila.

Preteklo polletje je bilo za vse nas naporno, saj vemo, da je težka bolezen tov. Tita vplivala tako na razpoložanje gostov kot naših delavcev. Ugotoviti moramo, da je bil odnos naših delavcev v razgovoru z gosti korekten, tako da ni prišlo niti enkrat do nesporazumov. Ker pa vemo, da je plan močno napet, smo lahko z doseženim delom zadovoljni. Zadovoljni smo lahko z doseženimi rezultati pregledov ter fizioterapevtskimi postopki, RTG in laboratorijskimi storitvami — kar je tudi osnova za naš finančni uspeh.

Naloge zdravstva v sklopu Zdravilišča pa so tudi raziskave — predvsem vpliva naše mineralne vode Donat na zdravje. Tu pa nismo naredili skoraj ničesar. Krivda pa ni na zdravnikih in laboratoriju, temveč v pomanjkanju kadrov. Že več let ugotavljamo, da je glede na število pregledov odločno premalo zdravnikov. Na naš razpis ni bilo odziva, čeprav je na razpolago tudi stanovanje. Sedanji team je kompletno zaposlen z rutinskimi pregledi, stacionarijem, endoskopijami in EKG-jem. Ni časa za zahtevno znanstveno delo, saj vemo, da so naši zdravniki zasedeni že za dan vnaprej z rutinskimi pregledi, tako da ni nikoli nobene vrzeli. Preobremenjena in insuficitna je tudi naša administracija, medtem ko smo z zasedenostjo sestrskega kadra ter fizioterapije trenutno lahko zadovoljni.

Zavedati se moramo, da je Rogaška to, kar je, po zaslugi naše mineralne vode in zato ji moramo posvetiti več pozornosti. Premalo je, če damo na steklenico novo etiketo, treba je vložiti več truda v dokazovanje zdravilnosti naše mineralne vode, za kar so na razpolago sredstva, vendar ni kadrov.

Zavedati se moramo, da je naš gost bolnik, ki je občutljiv na različne zunanje vplive bolj kot pa zdravi ljudje. Potrebno bo tudi urediti pozimi gretje in poleti hlajenje v Terapiji, saj so klimatski pogoji v ordinacijah in drugih prostorih za delo skoraj nemogoči. Prav tako je nemogoče gretje v stacionarnem oddelku 3. nadstropja Zdraviliškega doma in to ni bilo treba popraviti sedaj poleti, ne pa dodajati grelna telesa v decembru, ko bolniki potrebujejo toploto. Pogrešamo tudi boljšega kontaktiranja med TOZD, saj smo vendar eno Zdravilišče, smo zdravstvena ustanova in naš gost je bolnik, za katerega dobrobit moramo skrbeti vsi in se do njega tudi tako obnašati.

Vodstvo zdravstva

Poročilo temeljne organizacije polnilnica

Kot običajno ob polletju tudi letos pregledujemo rezultate poslovanja našega dela in naša prizadevanja za izboljšanje proizvodnje ter organizacije dela — z eno besedo — pregledujemo naše gospodarjenje. Vendar letošnjih šest mesecev le ni običajnih, kot so bili do sedaj, saj smo si že na začetku leta zastavili dodatne naloge za izboljšanje gospodarjenja, da bi tako tudi mi prispevali svoj delež k vsejugoslovanskim naporom pri stabilizacijskih ukrepih.

Pri posnemanju stalne organizacije dela smo ugotovili, da obstojajo določena mesta, kjer bi se dalo z nakupom dodatnih strojev ali naprav na eni strani prihraniti mnogo delovnih ur, po drugi strani pa s tem povečati strojne kapacitete že precej dotrajanih, sorazmerno zastarelih strojev. Ugotovili smo, da je eno takšno ključno mesto vlaganje polnih steklenic v zaboje, drugo pa je dajanje praznih steklenic na trak ter paletizacija polnih zabojev. Ker pa nam naša sredstva niso dopuščala tega narediti naenkrat, smo se odločili za nakup strojev za vlaganje polnih steklenic v zaboje in to kombiniranega z majhno predelavo za dvanajst in petnajst mestne zaboje, saj je tudi drugi tip še vedno prisoten na trgu. Do sedaj je to delo ročno opravljalo 7 delavcev — delo je izredno težko in monotono.

Največji problem pa je predstavljalo to mesto zaradi ozkega grla na kapaciteti, saj roke delavcev niso mogle slediti traku in je zaradi tega bila proizvodnja manjša za 15 do 20 %.

Proizvodnja je lahko tekla samo v eni podaljšanji izmeni, ker za drugo praktično ni bilo moč dobiti zadostnega števila delavcev, ob konicah pa se je pojavljala zato primanjkljaj naših proizvodov v dvanajstmestnih zabojih.

To vse je predstavljalo prvi problem, drugi problem pa je predstavljala velik lom steklenic, saj so se stekleni-

ce zabijale ena v drugo — tudi delavčeve roke so napravile svoje. Ugotovimo lahko le to, da je bil pred dobavo teh strojev dnevno en kontejner poln črepinj (loma), danes pa sta dva na teden.

Z nakupom stroja, ki je stal 2 milijona dinarjev, so vse težave odpadle. Delavci, ki so prej opravljali naloge in dela na teh mestih so razporejeni na druga dela — zaradi tega nam ni bilo potrebno iskati tako velikega števila sezonskih delavcev, in če pogledamo oziroma primerjamo podatek, da stane delavec 10.000 din mesečno in to pomnožimo s ceno in z dvanajst, vidimo, da bo stroj praktično izplačan v dobrih 16 mesecih, da o vrednostih, povečanju strojne kapacitete, zmanjšanju loma in na koncu tudi o izboljšanju delovnih pogojev sploh ne govorimo.

Če nam bodo razpoložljiva finančna sredstva dopuščala nabavo še dveh dodatnih strojev, ki sem jih že prej omenil, bi s tem poleg izboljšanja proizvodnje dosegli v kratkem času velike prihranke in si s tem zagotovili boljše pogoje za naše nadaljnje gospodarjenje.

V letošnjem letu smo tudi delno obnovili avtopark, saj je kvaliteten transport predpogoj za hitro nakladanje, kakor tudi za pravočasno izdobjavo naših proizvodov do končnega potrošnika.

Zaradi zmanjšanja skladiščnih prostorov smo asfaltirali ter dokončali nadstrešek nad skladiščem. Vse to pa bo omogočilo hitrejše in kvalitetnejše nalaganje naših proizvodov.

Povečanje ur v skupini vzdrževalcev je nastalo zaradi letošnjega spomladanskega remonta pralnega stroja Simonazzi, ki ga v lanskem letu ni bilo in nadalje so naši delavci — vzdrževalci sami montirali oba stroja, ki smo jih nabavili v Italiji — to je stroja za vlaganje steklenic in pralni stroj za pranje embalaže.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

V skladišču se ure povečujejo zaradi spremembe načina prodaje — vedno več imamo ambulantne dostave, to je razdrobljene prodaje, pri kateri vozimo po 50 do 100 zabojev. Pri skupini šoferjev ni večjih problemov, ker sta tako sistem nagrajevanja kot evidenca opravljenih ur drugačna, močnejše

Poročilo temeljne organizacije vzdrževalna dejavnost

Kljub povečanim naporom za zniževanje stroškov, povečanje realizacije, zlasti pa pri uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov v prvem polletju 1980, nismo dosegli zastavljenih poslovnih učinkov — čeprav rezultati niso tako slabi.

Na dosežene rezultate so učinkovali tako notranji kot zunanji dejavniki, ki pa so bili največkrat objektivne narave. Zelo hitro so naraščale cene, ki so povzročale hitrejšo rast stroškov materiala in tujih storitev.

Vse skupine v temeljni organizaciji, razen skupina kovinarjev, so opravile v letošnjem letu v prvem polletju manj ur kot v istem obdobju preteklega leta. Indeks opravljenih ur 1980/1979 brez kovinarjev znaša 98,69. Kovinarji so opravili letos za 30% več ur kot v prvem polletju 1979, kar pomeni 5.513 ur. Na povečanje vpliva prehod vzdrževalcev iz hotela Donat in iz terapije temeljne organizacije Zdraviliška dejavnosti v temeljno organizacijo Vzdrževalna dejavnost in prihod štirih kovinarjev iz JLA. Če upoštevamo navedene kadrovske spremembe v kovinarski skupini, tedaj vidimo, da je bilo opravljenih v celoti manj ur kot v prvem polletju 1979. leta.

Zelo ugodna so bila gibanja bolezenskih izostankov do 30 dni in nad 30 dni. Pri bolniških izostankih do 30 dni je bil indeks 90,6, pri bolniških izostankih nad 30 dni pa 68,4. Ta pokazatelj je prav gotovo tudi rezultat zaostritve pri nekaterih vrstah bolniških izostankov

pride do izraza pri skladiščnih delavcih.

Število bolniških izostankov do 30 dni je manjše za 16%, kar je vsekakor ugoden podatek. Precej več pa je bolniških izostankov nad 30 dni in izostankov zaradi porodniškega dopusta.

Direktor temeljne organizacije polnilnica

(bolniški izostanki zaradi alkoholizma), zlasti pa dogovarjanja med odgovornim zdravnikom in predstavniki temeljne organizacije.

Vrtnarija — parki

Indeks prodaje po vrednosti (1980 : 1979) je sicer 138, vendar je težko ugotovljati, koliko je ta indeks rezultat cene in koliko prodanih količin. Indeks prodaje cvetja — realizacija v cvetličarni je 113. Indeks opravljenih ur 80/79 je 102. Ure so se povečale za 4% v cvetličarni in za 4% pri odvozu smeti. V vseh ostalih skupinah je indeks ur pod 100. Prav je, da omenimo zlasti skupino pri urejanju parkov, kjer beležimo indeks opravljenih ur 99.

Pralnica

V pralnici je zelo ugoden rezultat storilnosti. V prvem polletju 1979 je bilo opranega perila 16,90 kg/uro, v istem obdobju letos pa 17,87 kg/uro, kar pomeni za 13% povečano storilnost. Lani je bilo opranega perila 377.677 kg, letos v istem obdobju pa 406.814 kg ali za nadaljnega naraščanja pranja perila na eno nočitev. 8% več. Opažamo tendenco Pri indeksu nočitev 100 v letošnjem letu je indeks opranega perila 108. Indeks opravljenih ur je le 95, kar kaže na nadaljnje napore za znižanje ur in povečanje obsega opranega perila.

Kotlarna

Značilno za obratovanje kotlarne je izredno hitro povečevanje cen goriva.

Poglejmo samo cene plina od 1. 1. 1979 do danes:

od 1. 1. 1979 do 30. 5. 1979	din 2,55
od 1. 6. 1979 do 15. 7. 1979	din 2,86
od 16. 7. 1979 do 31. 1. 1980	din 3,40
od 1. 2. 1980 do 31. 3. 1980	din 3,82
od 1. 4. 1980 do 15. 6. 1980	din 4,58
od 16. 6. 1980 do nadaljnjega	din 4,58

Iz te lestvice podražitve vidimo, da se je plin v 13. mesecih podražil za 80%. Po letošnjem planu dobavitelja bo znašala cena plina od 1. 10. 1980 7,00 din, kar pomeni povečanje cene v 17 mesecih za 175%. Stroški goriva so znašali za leto 1979 7,580.000 din, po do sedaj znanih podatkih pa bodo znašali za leto 1980 skupaj 13,500.000 din, kar pomeni podražitev za 5,920.000 din ali za 78%.

Delež goriva v porabljenih sredstvih v letu 1979 skupno za temeljno organizacijo Zdraviliška dejavnost in Vzdrževalna dejavnost, je bil 6,5%, v letu 1980 pa bo po ocenah na podlagi podatkov, ki so znani, 9,2%.

Po količini smo v letošnjem letu v prvem polletju porabili manj goriva kot v istem obdobju preteklega leta.

V letošnjem letu v mesecu februarju in marcu smo imeli težave s plinom zaradi redukcij pri dobavi iz Sovjetske zveze, ki sledi energetska situaciji v svetu. Plin smo nadomeščali z mazutom, ki ga imamo stalno v rezervi.

Pri vseh teh težavah bomo morali tudi vnaprej še bolj kot doslej varčevati. Zlasti pa bomo morali še izboljšati organizacijo dela, ki lahko v drugem polletju rezultat še izboljša.

Direktor TOZD
Vzdrževalna dejavnost

Poročilo komercialnega sektorja

Prvo polletje tekočega poslovnega leta že sovпада v čas splošnih naporov stabilizacije gospodarstva. Res je, da so to šele začetki in da gre za dolgoročne stabilizacijske ukrepe, za daljše časovno obdobje trših gospodarskih ukrepov.

Že sedaj veljavni ukrepi so različno prizadeli razne panoge gospodarstva pa tako tudi posamezne delovne organizacije, kar pa ima verižne reakcije, ki se v določeni meri že reflektirajo na naših dejavnostih.

Naše temeljne organizacije in tako delovna organizacija v celoti, smo si na osnovi lani doseženih rezultatov zadali dokaj zahtevne planske naloge za tekoče leto. Seveda bi jih ob normalnih splošnih pogojih in ob resnem prizadevanju kolektiva gotovo realizirali. Toda, ker na vse splošne in objektivne situacije ne moremo biti imuni, se bodo te odražale tudi v našem primeru. Tu imam predvsem v mislih vprašanje cen, pomanjkanje raznih materialov, neugodne vre-

menske razmere, ki imajo negativne posledice v obeh naših glavnih dejavnostih.

Na področju osnovne dejavnosti TOZD Zdraviliška dejavnost so doseženi rezultati še v mejah plana, vendar gre za rahel padec inozemskih gostov. Obdelavi zunanjskega trga posvečamo že vrsto let naše napore, v zadnjem času pa smo jih še povečali. Tudi tu so prisotni zunanji vplivi, delno gospodarska kriza, politična napetost v svetu, v našem primeru pa se je delno odražala tudi bolezen predsednika republike in delne špekulacije v zvezi s tem, vendar je to mimo in ne vpliva več na odločitve turistov, ki so se namenili dopust koristiti pri nas — zdravljenje v Rogaški Slatini.

Dokler je še čakalna doba za sprejem na zdravljenje, bi morali v recepcijah res storiti vse za optimalno koriščenje kapacitet. Sicer pa bi morali storiti vse za zadovoljstvo gostov — pacientov, ker je to najboljša nalozba in je odvisna samo od nas,

je torej v naših rokah in s tem si krojimo tudi našo dolgoročno in lažjo prihodnost. Pričakovati je restrikcije v pošiljanju na račun družbenih skladov, delovnih organizacij pa tudi na lastne stroške, glede na zastavljeno počasnejšo rast osebnih dohodkov.

Razviti moramo vsestranski čut odnosa do gosta — pacienta, tako v okviru naših dejavnosti, po možnosti pa vplivati tudi na krajevne razmere, ki so sestavni del prebitega časa v naših objektih in v kraju.

Pri prodaji naših proizvodov mineralne vode in Trimvita rezultati glede na planske naloge niso tako ugodni. Zadali smo si dokaj ambiciozne naloge, žal pa so tu vplivi, ki niso v naši moči, mnogo bolj prisotni. Na tem področju je konkurenca na tržišču vse hujša. Seveda je to ob tako velikih kapacitetah in ponudbi tudi pričakovati.

Gotovo pa lahko trdimo, da je edini vzrok, da plana nismo realizirali, tako dolgotrajno slabo vreme, kar ima na te proizvode potrošnje neverjeten vpliv. Kakor hitro za nekaj dni posije sonce, je prodaja in s tem potrošnja normalna. Če bo vreme v prihodnjih mesecih lepo, kot bi za ta letni čas bilo pričakovati, upamo, da bomo letošnji plan kljub temu realizirali.

Ugodna pa je situacija pri prodaji CO₂ tako količinsko kot finančno, kar žal pri mineralni vodi in Trimvitu ni, ker nismo uspeli doseči spremembe cene, čeprav je bil opravljen ves postopek preko združenja pri zveznih organih. Spremembo cene bi dosegli, če ne bi s 6. 6. 1980 zamrznile vse cene. Prejeli smo obvestilo Zveznega zavoda za cene, da postopek za spremembo cene miruje, nadaljeval pa se bo ob odmrznitvi, kar je pričakovati v kratkem.

To dejavnost spremljajo embalaže, predvsem steklene, pri tem neurejene cene, nabava vseh drugih materialov: zamaškov, etiket, pralnih sredstev, pa tudi problemi prevozov. Vsi dobavitelji do vključno prevoznika, so nas obvestili o potrebi odstopanja deviz, ker nas sicer redno ne bodo v stanju oskrbovati kljub pogodbam, ki jih imamo. Ta vprašanja so se

v prvem polletju uspešno reševala, je pa pričakovati težave v drugem polletju.

Izvoz mineralne vode je nekoliko večji kot lani. Glede na dolgoročno zastavljene koncepte, organizacijo in obdelavo trga pa je pričakovati v naslednjih obdobjih še ugodnejše rezultate. Naj kot primer omenim tržišče Nemčije, kjer imamo 11 uvoznikov, ki pokrivajo celotno tržišče. Koordinator in generalni zastopnik pa je Globtrade — Emona München.

Enak sistem imamo v Avstriji, ki pa ga importerji niso z voljo sprejeli. Cene, ki jih dosegamo pri izvozu vode, so bile že do sedaj ugodne, po devalvaciji dinarja pa so še ugodnejše.

Pri dosegu takih rezultatov ima pomembno mesto naša uspešna reklama, saj lahko ocenjujemo, da je dobra in da je v okviru sredstev, ki res niso majhna, dosegla učinke in kvaliteto.

Seveda je pri tem vprašanje turistične reklame na zunanem trgu, kjer smo slabo prisotni. Za večjo prisotnost so potrebna velika sredstva, za kar se bomo morali odločiti, še predvsem za nove hotelske kapacitete, ki jih programiramo — tu mislim predvsem na turistično reklamo.

Kako ima tudi vreme vpliv na potrošnjo tovrstnih proizvodov, potrjujejo tudi priloženi podatki o prodaji Templa in Trimvita, ki sta bolj pijači sezone. Donat pa je v porastu predvsem v Vojvodini in Beogradu. Izgledi so, da se ponovno vrnemo na ta tržišča, da je prepričanje potrošnikov, da je voda iz Vrnjačke banje nadomestilo za Donat, že mimo.

Ponovno smo obiskali trgovska podjetja v večjih potrošnih središčih Srbije, vendar posebnih izgledov ni. Za našo mineralno vodo ni interesa pri trgovcih, ti pa trdijo, da tudi ne pri potrošnikih.

Kolikor bomo na teh oddaljenih tržiščih kaj uspeli, bo to finančno zelo neugodno. Prodajati bi morali globoko pod lastno ceno, predvsem zaradi zelo visokih prevoznih stroškov. Cena Donata bi se v Srbiji gibala okoli 10,00 din, kar je za potrošnika zelo veliko, saj so ostale

mineralne vode okoli 5,00 dinarjev.

Priloženi podatki ilustrirajo prodajo po področjih. Zanimivo je, da je potrošnja Donata v Sloveniji že od lanskega leta v upadanju, kljub reklamam. Kaj je temu vzrok, je težko trditi. Doseženi rezultati v prvem polletju so glede na planske naloge in tudi sicer ugodni, še predvsem, če upoštevamo že omenjene objektivne dejavnike, ki so vplivali an našo prodajo. Kolikor bodo predvsem vremenske razmere v drugem polletju boljše, bo možno ta izpad fizično nadoknaditi, seveda pa bo drugače finančno, ker ni izgledov, da bomo planirano prodajno ceno glede na zamrznitev

uspeli menjati ob tem, so stroški vrtoglavo rastejo.

To nam narekuje, istočasno pa tudi nalaga storiti vse, da tam, kjer je v naših močeh, poiščemo vse rezerve, sinhroniziramo in uskladimo naše napore za doseg čim boljših rezultatov.

Največji izpad je na tereh, kjer smo 80% zastopani mi — naši artikli, to je tam, kjer strežemo ambulantly, to je okolica Rogaške Slatine, Kozjansko in Hrvaško Zagorje, kjer ni vzrok večji pritisk konkurence, razen nekoliko v Hrvatskem Zagorju — pritisk Jamničke.

Direktor
komercialnega sektorja

Pred 30 leti smo izvolili prvi delavski svet

(Nadaljevanje s 1. strani)

težim glasom zapretil: »Če decentralizacije ne boste izvršili do tega in tega datuma, bodo vodilnim letele glave!« (smiselno, da bodo odstavljene prededniki delavskega upravljanja, sindikata, partijske organizacije in še kdo). Glave niso letele, zdravilišče pa je bilo razkosano na 12 samostojnih podjetij, ki so pozneje domala vsa životarila, uganjala nesmiselno konkurenco in si tako izčrpavala pičlo akumulacijo.

Ze leto ali dve po tem, ko se je vpliv delavskega upravljanja okreplil, je pričel naravni proces ponovnega združevanja, ki je bil zaključen z referendumsko odločitvijo v jeseni leta 1969.

Pa je prišel iz Beograda visok državni uradnik in nas pestil in dokazoval prednost našemu nasprotnega modela. Po večurnem prepričevanju so mu popustili živci in nam je z gro-

zečim glasom zapretil: »Če decentralizacije ne boste izvršili do tega in tega datuma, bodo vodilnim letele glave!« (smiselno, da bodo odstavljene prededniki delavskega upravljanja, sindikata, partijske organizacije in še kdo). Glave niso letele, zdravilišče pa je bilo razkosano na 12 samostojnih podjetij, ki so pozneje domala vsa životarila, uganjala nesmiselno konkurenco in si tako izčrpavala pičlo akumulacijo.

Ze leto ali dve po tem, ko se je vpliv delavskega upravljanja okreplil, je pričel naravni proces ponovnega združevanja, ki je bil zaključen z referendumsko odločitvijo v jeseni leta 1969.

Položitev temeljnega kamna za novi hotel Sava naj bo še en značilen kamen v zgoraj naštetem mozaiku sađov samouprave delavcev v Zdravilišču.

Sč.

KADROVSKE NOVICE

V mesecu juniju in juliju 1980 so sklenili delovno razmerje v Zdravilišču naslednji delavci:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije

Mikolič Marija, 24. 6. 1980, čiščenje restavracij, določen čas;

Gluhak Josip, 26. 6. 1980, pomožna skladiščna dela, določen čas;

Cverlin Zinka, 2. 7. 1980, čiščenje kuhinje, določen čas;

Švetak Biserka, 3. 7. 1980, točajska opravila, določen čas;

Krivec Marija, 10. 7. 1980, natakarska opravila, določen čas;

Sisinger Dušan, 9. 7. 1980, natakarska opravila, nedoločen čas;

Verk Danica, 8. 7. 1980, točajska opravila, določen čas;

Užmah Sanda, 3. 7. 1980, natakarska opravila, nedoločen čas;

Kužner Zoran, 4. 7. 1980, priprava jedi, določen čas;

Hynski Janez, 3. 7. 1980, priprava jedi, določen čas;

Bek Bernarda, 2. 7. 1980, Ogrizek Milena, 14. 7. 1980, nadzor. gost. storitev, priprava jedi, določen čas;

Plavčak Danijel, 2. 7. 1980, natakarska opravila, nedoločen čas;

Kaponja Dubravko, 25. 7. 1980, natakarska opravila, določen čas;

Škodič Albin, 30. 7. 1980, priprava jedi, vrnil iz JLA;

Toplak Danijel, 31. 7. 1980, natakarska opravila, nedoločen čas.

Hoteli

Nežmah Ivanka, 4. 6. 1980, pomoč pri pospravljanju sob, določen čas;

Jus Olga, 26. 6. 1980, pomoč pri pospravljanju sob, določen čas;

Kobale Metka, 10. 7. 1980, pomoč pri pospravljanju sob, določen čas;

Vizjak Emil, 4. 7. 1980; opravila hotelskega vratarja, nedoločen čas;

Arbajter Irena, 11. 7. 1980, pomoč pri pospravljanju sob, določen čas;

Šramel Janko, 20. 10. 1961, prenašanje prtljage, določen čas.

Zdravstvo

Vešligaj Mira, 1. 6. 1980, čiščenje terapije, določen čas;

Škrabl Anica, 1. 7. 1980, čiščenje terapije, določen čas;

Kolarec Mirko, 1. 7. 1980, vzdrževalec športnega parka, nedoločen čas.

TOZD POLNILNICA

Šket Katica, 20. 6. 1980, razkladanje in prebiranje, določen čas;

Kokol Jože, 9. 7. 1980, nakladanje in razkladanje v skladišču, vrnil iz JLA;

But Franc, 1. 7. 1980, nakladanje in razkladanje, določen čas;

Sutlar Davor, 2. 7. 1980, nakladanje in razkladanje v skladišču, Zagreb, določen čas;

Šket Stanislav, 1. 7. 1980, električarska opravila, nedoločen čas.

Delovno razmerje je prenehalo naslednjim delavcem:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije

Ivankovič Mariji, 3. 6. 1980, čiščenje kuhinje, sporazumno;

Grobin Mariji, 14. 7. 1980, čiščenje restavracije, starostna upokožitev;

Mikolič Mariji, 12. 7. 1980, čiščenje restavracij, samovoljno zapustila delo.

Hoteli

Debelak Otiliji, 30. 6. 1980, opravila sobarice, starostna upokožitev.

Zdravstvo

Korošec Igorju, 17. 6. 1980, vzdrževalec športnega parka, sezonska zaposlitev.

TOZD POLNILNICA

Polajžer Slavi, 9. 6. 1980, razkladanje — prebiranje, samovoljno zapustila delo;

Polajžer Dragotu, 25. 6. 1980, razkladanje — nakladanje v skladišču, samovoljno zapustil delo;

Šket Katici, 31. 7. 1980, razkladanje — prebiranje, sezonska zaposlitev;

But Francu, 31. 7. 1980, nakladanje in razkladanje, sezonska zaposlitev.

DS SKUPNE SLUŽBE

Tepeš Ljudmili, 30. 6. 1980, samostojno knjiženje glavne knjige, starostna upokožitev;

Kaiser Irmu, 16. 7. 1980, knjigovodska opravila, starostna upokožitev.

K. T.

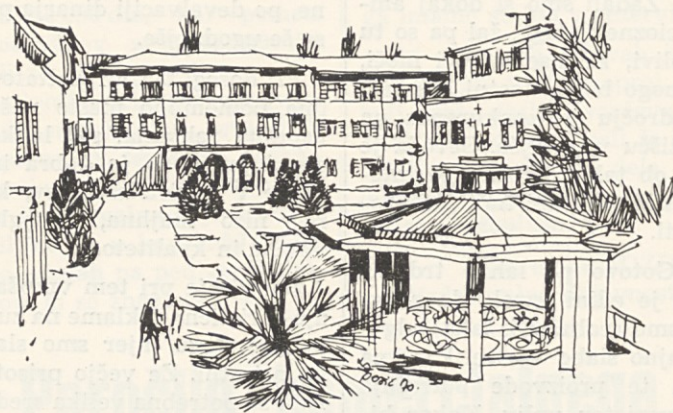
Zadnji vtis

Ni bolj pomembnega člena v verigi odnosov do gosta in za njegovo zadovoljitev, kot je odnos do njega v trenutku, ko zapuša hotel.

Zadnji vtis je velikokrat tako izrazit, da ob njem čisto zbledo vsi prejšnji. Na primer, v večini hotelov je v njihovih hotelskih redih zapisan čas, ko morajo gostje zapustiti sobo. Delavci hotela morajo imeti pri tem poseben tankočuten odnos. Gostje le redko hote ne spoštujejo te določbe. Zato je treba na vprašanje o tem,

tev tega imamo zelo učinkovita sredstva: zahvalo in nasmešek s priporočilom za ponovni obisk. To dvoje je v primerni časovni kombinaciji izredno pomembno. Napak ravna tisti, ki besedico »hvala« izrečejo miselno odsotni gledajoč pri tem mimo gosta v neznanu smer. Bolje nič kot tako.

»Hvala« je treba izreči ljubezljivo, s pogledom uperjenim v gosta. Temu dodajte še priložnostne želje: srečno pot, upamo, da nas boste še obiskali itd. Ro-

kaj mora gost zapustiti sobo, namesto odrezavega »ob dveh«, odgovoriti z mnogo primernejšim in kulturnim odgovorom: »prosimo, da bi bila soba prosta do dveh, če vam to ustreza.« S tem vzbudimo pri gostu željo za sodelovanje in ga ne silimo na podrejeno izvrševanje naših ukazov.

NASMEŠEK PRI ODHODU

Glasbenikom je največje priznanje, če občinstvo po koncertu poje ali požvižgava kakšno popularno izvedeno arijo. Tako je tudi hotelskim delavcem izkazano priznanje, če gost ob odhodu zapuša hotel nasmejan.

Nemalokdaj se formalnosti pri plačevanju računa ali odjavi gosta opravijo v neki ihti. Tako blagajnik kot tudi recepcionar hitita pri prevzemu denarja oziroma odgovarjanju na vprašanja. Vemo, da je »slovo« od denarja vedno neugoden trenutek. Gost ob tem nehote pozabi na dobljene ali opravljene storitve. Zanj je vse to preteklost. Za prebrodi-

ko ponudite le, če je to popreje storil gost. Ne pozabite na besedico »nasvidenje«.

Včasih smo seveda preza-posleni, da bi bili do vseh enako pozorni. Vendar se primeren takt in mera vedno najdeti za vsakogar.

(UT — št. 1/80 prevedel Sč.)

HUMOR

Pri ogledu muzeja se utrujen možakar vsede na nekakšen stol in že ga okrega paznik: »Ne smete sedeti na tem stolu. Ali ne vidite, da je od Hermana Celjskega?«

»Že dobro,« je odvrnil možakar. »Ko bo prišel, bom takoj vstal in mu pre-pustil stol.«

VRELCI — glasilo delavcev Zdravilišča Rogaska Slatina. Izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 750 izvodov in ga prejemaajo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Stane Čujež. Tisk in klišej: CGP Mariborski tisk. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije.